

Sygn. akt VIII U 1341/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2014 r. w Gliwicach

sprawy A. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 27 maja 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 14 maja 2014 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 1341/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 maja 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. S. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony A. S., urodzony (...) w dniu 14 kwietnia 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 13 maja 2014r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 2 lata, 5 miesięcy i 8 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony jest nie członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w P. od 3 września 1970r. do 23 lipca 1996r., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych w powyższym okresie.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w P., w spornym okresie od 1 lipca 1973r. do 23 października 1973r. i od 14 października 1975r. do 23 lipca 1996r. ubezpieczony jako ślusarz faktycznie pracował jako mechanik samochodowy przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach. Do jego podstawowych obowiązków należała praca w kanałach, gdzie naprawiał samochody należące do przedsiębiorstwa. Przeprowadzał naprawy bieżące. Prace wykonywał w brygadzie co najmniej 8 godzin dziennie.

Dalej Sąd ustalił, iż w okresie od 3 września 1970r. do 30 czerwca 1973r. odwołujący pracował jako uczeń praktycznej nauki zawodu.

Nadto w okresie od 24 października 1973r. do 13 października 1975r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Odwołujący bezpośrednio przed i po służbie wojskowej pracował jako mechanik samochodowy przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach.

Pracę mechanika samochodowego przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie był delegowany do innych prac.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań świadków: K. M. i T. O. (zapis rozprawy z dnia 26 września 2014r. 6 min. 39 sek. – 21 min. 55 sek.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 26 września 2014r. 21 min. 56 sek. – 29 min. 00 sek.), a także akt osobowych ubezpieczonego oraz akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy.

Wymienione wyżej dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Wyjaśnienia odwołującego oraz zeznania świadków są logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają, a dodatkowo korelują z zapisami w aktach osobowych, przedstawiając łącznie rzeczywisty przebieg pracy i zakres obowiązków odwołującego w spornym okresie.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie – na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, A. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych są pracami w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony A. S. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w P. od 1 lipca 1973r. do 23 października 1973r. i od 14 października 1975r. do 23 lipca 1996r. na stanowisku ślusarza była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale XIV:

- poz. 16 pkt 1, tj. mechanika samochodowego stale wykonującego prace w kanałach remontowych.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy argumentując że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)” (OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Nadto w ocenie Sądu orzekającego, do pracy w warunkach szczególnych należy uwzględnić ubezpieczonemu okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 24 października 1973r. do 31 grudnia 1974r.

Sąd orzekający zwraca uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane jest przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004r. Nr 241, poz 2416 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974r, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 ww. ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy bowiem stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 października 2013r. II UZP 6/13 (LEX nr 1385939, Biul.SN 2013/10/24, M.P.Pr. (...)-101), stwierdził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010r. I UK 333/09, LEX 585739, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012r., I UK 399/11, LEX nr 1211140, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108, M.P.Pr. (...), lex nr 244005).

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, ubezpieczony A. S. odbywał zasadniczą służbę wojskową od 24 października 1973r. do 13 października 1975r.

w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w P., gdzie wykonywał pracę uznaną przez Sąd za pracę w warunkach szczególnych. Po zwolnieniu ze służby, zgłosił powrót do pracy u tego samego pracodawcy w terminie 30 dni od zakończenia odbywania służby i został przyjęty do pracy.

A zatem okres zasadniczej służby wojskowej od 24 października 1973r. do 31 grudnia 1974r. należy odwołującemu zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych, co przy uwzględnieniu uznanego przez Sąd - od 1 lipca 1973r. do 23 października 1973r. i od 14 października 1975r. do 23 lipca 1996r. - i zaliczonego już przez ZUS - od 24 lipca 1996r. do 31 grudnia 1998r. okresu takiej pracy pozwala uznać, że ubezpieczony legitymuje się 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że A. S. z momentem ukończenia wieku 60 lat spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy